

foreligge, før den alvorlige Tilrettervisning blev givet, og alt det Andet, forekommer det mig, ligger temmelig fjært fra det, der her er Hovedspørgsmaalet. Den ærede Minister har erkjendt, at den paagjældende Yttring kan misforstaas, og vi have hørt af flere ærede Talere, at det, at en Embedsmand siger Noget, der kan misforstaas, er tilstrækkeligt til at skaffe ham en alvorlig Tilrettervisning fra Ministeriet, uden at det først behøver at høre ham. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) har villet tillægge blandt Andre mig Skylden for, hvad Andersens udtalte ved Mødet i Arninge. Det ligger i det ærede Medlems Driftighed at sige Noget, han ikke kender; thi dersom han havde vidst, hvad der er passeret, vilde det aldrig være faldet ham ind at komme med denne Paastand. Alt, hvad der blev talt ved Mødet af mig og Andre om dette Spørgsmaal, kom først frem, efter at Andersens Yttringer vare faldne; vi havde ikke tænkt paa i mindste Maade at komme ind paa dette Spørgsmaal, og hvad mere er, det kom kun frem, ikke ved Andersens Yttring — thi naar der ikke var kommet Andet frem, var hverken min eller det ærede Medlem for Beile Amts 2den Valgkreds (Bergs) Yttringer angaaende Kongemagten og andet Sligt faldne — men det kom frem fra en af de 6 hæderlige Mænd, som Ministeren har ladet afhøre som Vidner. Det var ham, som foranledigede, at vi Andre kom noget ind paa dette Spørgsmaal. Han opstillede nemlig, idet han vilde udbringe Kongens Skaal, at Kongen stod ophøiet over Grundloven og alle andre Love, at det var urigtigt, naar vi sagde, at Grundloven ogsaa gjaldt for Kongen, Kongen stod ophøiet over den, Kongen var Regent, man skulde høre sig for ham og lyde ham i alle Forhold. Efter en saadan Motivering vilde han udbringe Kongens Skaal. Men nu vilde Forsamlingen, hvoriblandt ogsaa vare de 6 hæderlige Mænd, ikke drikke denne Skaal, og da jeg gjorde ham opmærksom paa, at det, han havde sagt, var en saa latterlig Ting — og den Paagjældendes Person indbød ikke til Moor — gjorde jeg en Smule Løjer med ham og sagde, at dersom Justitsministeren, der er saa omhyggelig for, hvad der passerer, havde hørt det, risikerede han at komme under Aftale og maaske komme paa Bridesølle; thi det er Majestætsforbrydelse at tale om, at Kongen staar fri over for Grundloven og ikke under den. Det var ham, som foranledigede, at vi kom ind paa den hele Forhandling; men da havde Andersen for længe siden brugt sine Yttringer, og vi kunne altsaa ikke have fremkaldt dem. Men jeg skal undskylde det ærede Medlem, fordi han her taler om Noget, han ikke kender, og paa Grund deraf er kommet til at tage betydelig fejl. Det ærede Medlem vilde heller ikke indrømme, at der er blevet forsøgt paa at faae en Mand til at erklære sig over et privat Brev. Jeg veed ikke,

om det ikke kan kaldes inkvisitorisk, naar man forlanger, at en Mand, der har skrevet et privat Brev til en Anden, skal erklære sig om, hvad han har skrevet til denne anden Mand, og hvilke Udtryk han har brugt. Jeg ser ikke rettere, end at det, som her er gjort fra den ærede Kultusministers Side, streifer ganske overordentlig nær ind paa Indgreb i Brevhemmeligheden, og navnlig at, hvad der her foreligger, som jeg i Gaar tillod mig at bemærke, er et Indgreb i Presseloven. Thi Presseloven lægger ene og alene Ansvar paa en Forfatter, naar han naavgiver sig, og ellers paa Ud-giveren af det Blad eller Skrift, hvori den paagjældende Artikel staar, og vor nuværende Presselov kender ikke noget andet Ansvar end dette. Naar man vil lægge Ansvar paa Andre ved at forhøre dem og navnlig spørge om, hvad de have skrevet i private Breve, saa kommer man aabenbart lige frem igjen ind i det gamle Rancellis Tid. — Jeg skal nu ikke opholde mig videre ved det ærede Medlems Yttringer, skjøndt der er forskellige andre af dem, som kunde give Anledning dertil, men jeg skal takke ham for de meget gode Raad, hvor med han sluttede. Jeg skal sige det ærede Medlem, naar han ønsker, at jeg vil følge hans Raad paa samme Maade, som jeg har pleiet at følge dem i de mange Aar, hvori vi have siddet sammen her i Thinget, og hvori jeg har faaet af-skillige Raad af ham, at det kan han være overbevist om, at jeg vil gjøre. Thi jeg skal sige det ærede Medlem, at jeg altid har befundet mig godt ved at gaa imod de Raad, han giver; jeg finder, at i den Tid, hvori jeg har haft med politiske Sager at gjøre, er Folkets Sag, den demokratiske Sag, stadig gaaet fremad, og jeg tror, at en ganske lille Smule kan jeg have virket dertil, men havde jeg fulgt det ærede Medlems Raad, turde jeg ikke give mig dette Vidnesbyrd. Sagen er jo nemlig den, at det ærede Medlem maa have lagt Mærke til, at hans Grundsatninger og Anskuelser ere i betydelig Aftagen, de gaa ned ad Bakke, og det forekommer mig, at han maatte sige sig selv: Du maa dog nærmere overveie, hvorledes Du skal stille Dig, thi med den store Misfor nøielse, hvor med Du ser, at der sidder Andre i Salen, der kunne tage Beslutning i Stedet for Dig og Dine Venner, maa Du overveie, om Du ikke selv har nogen Skyld i, at de Grundsatninger, som Du har hyllet og forsvaret og endnu hylber og forsvare, ikke længere deles af Folkets Flertal. Jeg har gjort denne Erfaring for mig selv, og derfor agter jeg fremdeles at følge den Fremgangsmaade, jeg hidtil har fulgt. Jeg vil ønske, at det ærede Medlem meget ofte endog vil give mig Raad, thi saa veed jeg, hvad jeg skal gjøre. Naar jeg saar gode Raad af ham, veed jeg, at jeg aldrig kan tage fejl, naar jeg gaar lige imod dem. Derfor kan det ærede Medlem være ganske rolig for, at jeg ogsaa nu skal tage hans Raad paa samme Maade. Det nytter ikke her at komme og bebrejde os mange